ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 01.02.1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

10

VYHLÁŠKA
Federálneho ministerstva dopravy

z 21. decembra 1990

o podmienkach prevádzky cestných motorových vozidiel poháňaných stlačeným plynom

Federálne ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi podľa § 16 ods.1 písm. b) vládneho nariadenia č. 54/1953 Zb. o premávke na cestách v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 13/1956 Zb. ustanovuje:

§ 1
Rozsah platnosti

Táto vyhláška ustanovuje podmienky pre prevádzku cestných motorových vozidiel, pri ktorých je motorovým palivom stlačený zemný plyn alebo bioplyn s objemovým podielom metánu nad 85 %, prípadne iné zmesi uhľovodíkov s kritickými teplotami nižšími než 263K (-10°C) (ďalej len „vozidlá poháňané stlačeným plynom“) a podmienky pre vyhotovenie, prevádzku a údržbu ich plynového zariadenia.

PRVÁ ČASŤ
PODMIENKY PREVÁDZKY VOZIDIEL POHÁŇANÝCH STLAČENÝM PLYNOM

§ 2
Vozidlá poháňané stlačeným plynom

(1) Vozidlá poháňané stlačeným plynom musia spĺňať podmienky ustanovené pre prevádzku vozidiel na pozemných komunikáciách osobitnými predpismi[1]) a podmienky pre vyhotovenie plynového zariadenia a jeho zabudovanie do vozidla podľa druhej časti tejto vyhlášky. Vozidlo ďalej musí byť

a) vybavené prevádzkyschopným hasiacim prístrojom schváleného typu,[2]) bezpečnostnými pokynmi a návodom postupu v prípade dopravnej nehody,

b) opatrené ľahko prístupným odpájačom akumulátora umožňujúcim prerušenie všetkých elektrických obvodov bez použitia nástrojov,

c) zreteľne označené podľa osobitných predpisov,[3]) a to v kabíne vozidla tak, aby označenie bolo viditeľné z miesta vodiča, na vonkajších bočných častiach karosérie a na zadnej časti vozidla; označenie musí byť umiestnené tak, aby neobmedzovalo výhľad z miesta vodiča,

d) pravidelne podrobované technickej prehliadke podľa osobitných predpisov;[4]) prvá technická prehliadka sa musí vykonať najneskôr jeden rok po uvedení vozidla do prevádzky, prípadne od schválenia technickej spôsobilosti vozidla po zmene pohonu motora, každá nasledujúca prehliadka potom najneskôr do jedného roka od predchádzajúcej.

(2) Emisie škodlivín výfukových plynov pri vozidlách poháňaných stlačeným plynom nesmú prekročiť hodnoty ustanovené osobitnými predpismi.[5]) Pri vozidlách s prestavaným pohonom motora platia hodnoty ustanovené týmito predpismi pre motor pred jeho prestavbou.

(3) Pri vozidlách s klasickým druhom pohonu možno vykonať zmenu pohonu na pohon stlačeným plynom len so súhlasom výrobcu alebo znalca alebo orgánu štátnej správy určeného v konaní o schválení technickej spôsobilosti vozidla pri zmene jeho podstatnej časti.[6]) Pri montáži sa musí dodržať postup ustanovený v technickej dokumentácii plynového zariadenia. Firma, ktorá vykonala úpravu vozidla, je povinná dodať k vozidlu technický opis plynového zariadenia, návod na obsluhu a údržbu, bezpečnostné pokyny a doklady o výsledkoch skúšok plynového zariadenia a tlakových nádob.

(4) Pre schválenie technickej spôsobilosti vozidiel poháňaných stlačeným plynom platia obdobne predpisy o schvaľovaní technickej spôsobilosti motorových vozidiel na premávku na pozemných komunikáciách.[7])

§ 3
Prevádzka vozidiel poháňaných stlačeným plynom

(1) Pri prevádzke a obsluhe vozidiel poháňaných stlačeným plynom sa musia dodržať tieto podmienky

a) pri úniku plynu a poruche plynového zariadenia sa musia bez meškania uzavrieť uzavieracie ventily tlakových nádob; uzavieracie ventily musia byť uzavreté aj po skončení pracovnej smeny vozidla,

b) v kabíne vozidla, pri plnení tlakových nádob, ošetrení a údržbe vozidla je zakázané fajčiť a zaobchádzať s otvoreným ohňom,

c) obsah plynových nádob je dovolené vypúšťať len do voľného priestoru, kde nehrozí vznietenie vypúšťaného plynu, alebo do nádob na to určených,

d) je zakázané vchádzať do uzavretých skladovacích, garážových a obdobných priestorov, pri ktorých nie je výslovne vjazd vozidiel poháňaných stlačeným plynom dovolený,

e) pred vjazdom do opravovne alebo do spoločnej garáže musí byť zodpovedný pracovník tohto objektu informovaný o tom, že vozidlo je poháňané stlačeným plynom,

f) tlakové nádoby na vozidle nesmú byť vystavené pôsobeniu vonkajších zdrojov tepla,

g) v prípade, že v priebehu jazdy (prevádzky) vozidla vznikne závada uvedená v § 12 ods. 2 písm. a) až e), musí sa vozidlo ihneď odstaviť a urobiť bezpečnostné opatrenia.

(2) Prevádzkovateľ vozidla poháňaného stlačeným plynom je povinný zabezpečiť, aby vodiči a iné osoby obsluhujúce vozidlá boli oboznámení s podmienkami uvedenými v odseku 1, s bezpečnostnými pokynmi a s návodom postupu v prípade dopravnej nehody.

DRUHÁ ČASŤ
VYHOTOVENIE PLYNOVÉHO ZARIADENIA

§ 4
Plynové tlakové nádoby a ich výstroj

(1) Ako nádrže na plyn možno používať len tlakové nádoby (ďalej len „nádoby“), ktoré zodpovedajú osobitným predpisom.[8])

(2) Nádoby sa môžu spájať do batérií, pričom každá nádoba musí byť opatrená samostatným prietokovým poistným ventilom (t. j. „nadprietokovou poistkou“) a uzavieracím ventilom.

(3) Nádoby alebo batéria nádob musia byť s konštrukciou vozidla pevne spojené tak, aby pri náraze so spomalením 20 g v pozdĺžnom a 8 g vo zvislom alebo priečnom smere nedošlo k narušeniu pevnosti prichytenia nádob a pripojených armatúr a potrubí. Pevnosť spojenia možno preukázať výpočtom.

(4) Uzavieracie ventily, armatúry a prepájacie plynové potrubia medzi jednotlivými nádobami musia byť chránené proti poškodeniu. Nádoby, ich armatúry, prepájacie plynové potrubia a spoje musia byť umiestnené tak, aby nevyčnievali cez obrysy vozidla a boli chránené pred nárazom, sálavým teplom a slnečným žiarením.

(5) Prípojka pre plnenie nádob musí byť opatrená uzavieracím ventilom a uzavieracou zátkou. Uzavieracia zátka musí byť zabezpečená proti strate, napr. retiazkou pevne spojenou s konštrukciou. Plnenie musí byť kontrolovateľné manometrom umiestneným na vozidle, ktorý môže slúžiť zároveň ako ukazovateľ množstva plynu v nádobách.

(6) Dodatočné priváranie nosných alebo prídavných konštrukcií na nádoby nie je dovolené.

§ 5
Regulátory tlaku

(1) Regulátor tlaku musí preukázateľne odolávať najvyššiemu možnému vstupnému tlaku.

(2) Materiál použitý na výrobu redukčných ventilov musí byť odolný proti pôsobeniu plynu použitého na pohon vozidla, musí bezpečne odolávať prevádzkovým a skúšobným tlakom a prevádzkovým podmienkam na vozidle.

(3) Redukčné ventily a regulátory musia byť umiestnené v takej vzdialenosti od častí vozidla, ktoré vyžarujú teplo (najmä výfukové potrubia) alebo musia byť chránené tak, aby neboli prekročené maximálne dovolené teploty, ktoré pre redukčné ventily a regulátory ustanovuje ich výrobca.

(4) Regulátory musia byť vyhotovené tak, aby nedovolili prietok plynu do motora, ak je motor vozidla v pokoji. Ovládacie a regulačné prvky musia byť výrobcom upravené tak, aby sa zamedzilo nežiadúcej manipulácii, s výnimkou prvkov pre nastavovanie voľnobežných otáčok.

§ 6
Plynové rozvody a potrubie

(1) Plynové rozvody a potrubie včítane všetkých spojov musia byť odolné proti pôsobeniu použitého plynu. Mechanicky musia vyhovovať prevádzkovým podmienkam vozidla a maximálnemu prevádzkovému a skúšobnému tlaku plynu.

(2) Pre nízkotlakové spoje (do 100 kPa) sa dajú použiť len normalizované hadice určené na stlačený plyn uvedené v § 1 alebo iné normalizované hadice[9]) so súhlasom ich výrobcu. Hadicové spoje musia byť dokonale tesné, a ak sa na spoje použijú páskové sponky, musí sa každý spoj opatriť najmenej dvoma sponkami.

(3) Oceľové trubky musia byť vcelku alebo spojené zváraním. Závitové spoje so zárezovými krúžkami[10]) sú prípustné len pre armatúry a rozoberateľné časti rozvodov.

(4) Potrubie a hadice sa musia umiestniť a upevniť tak, aby nedošlo k ich poškodeniu vibráciami alebo trením súčastí o seba a musia sa chrániť proti korózii a proti sálavému teplu. Priestory, ktorými sa vedie plynové potrubie, sa musia plynotesne oddeliť od kabíny vodiča, priestoru pre cestujúcich alebo uzavretého ložného priestoru a musia sa bezpečne odvetrať do voľného priestoru.

Polomer zakrivenia ohýbaných oceľových trubiek musí byť väčší ako päťnásobok ich vonkajšieho priemeru. Príchytky a prievlaky plynového potrubia sa musia vyhotoviť tak, aby sa potrubie nemohlo mechanicky poškodiť dotykom s pevnými časťami vozidla. Vonkajší povrch kovového potrubia musí byť žltý.

(5) Priame privarenie potrubia a rozvodov na nosnú konštrukciu nádob alebo konštrukciu vozidla nie je dovolené. Všetky spoje a potrubie musia byť prístupné a kontrolovateľné. Plynové potrubie a hadice musia byť umiestnené v takej vzdialenosti od žiariča tepla, aby nedošlo k narušeniu funkcie plynového zariadenia. V prípade potreby sa musí urobiť účinné tienenie proti tepelnému sálaniu a bezpečný odvod plynu mimo vozidla.

(6) Potrubné rozvody musia umožňovať ľahké vyprázdnenie ktorejkoľvek nádoby alebo batérie.

§ 7
Zmiešavacie zariadenie a jeho regulačné prvky

(1) Zmiešavacie zariadenie sa musí bezpečne upevniť a nesmie sa umiestniť pred čističmi vzduchu.

(2) Vozidlo poháňané stlačeným plynom, ktoré je upravené tiež na alternatívny pohon kvapalným palivom (automobilovým benzínom alebo motorovou naftou), sa musí konštrukčne upraviť tak, aby nemohlo byť prevádzkované súčasne na plynné a kvapalné palivo, s výnimkou zapaľovacej dávky motorovej nafty pri zápalných motoroch.

§ 8
Armatúry

(1) Priestory, v ktorých sú umiestnené vysokotlakové armatúry, vysokotlakové plynové rozvody a redukčné zariadenia, musia byť plynotesne oddelené od kabíny vodiča, priestoru pre cestujúcich alebo uzavretého ložného priestoru vozidla. Odvetrávacie potrubie musí ústiť v mieste, v ktorom sa nenachádzajú časti vozidla, ktoré by mohli spôsobiť zapálenie unikajúceho plynu a vnikanie do kabíny a priestoru pre cestujúcich. Všetky armatúry musia byť ľahko prístupné.

(2) Štartovacie zariadenie so spaľovaním alebo žeravením v sacom potrubí musí byť pri prevádzke na plyn samočinne vyradené z prevádzky.

§ 9
Schvaľovanie technickej spôsobilosti plynového zariadenia

(1) Technická spôsobilosť plynového zariadenia hromadne vyrábaného alebo dovážaného musí byť schválená podľa osobitných predpisov.[11]) Výroba jednotlivého plynového zariadenia je zakázaná.

(2) V dokumentácii pre schválenie technickej spôsobilosti plynového zariadenia sa musí predložiť technická dokumentácia plynového zariadenia, návod na obsluhu a údržbu, bezpečnostné pokyny, údaje o maximálnom tlaku, doklad o overení vhodnosti pre daný plyn a doklady o tom, že prvky plynového zariadenia, ktoré podliehajú schváleniu podľa predpisov o štátnom skúšobníctve, schválila príslušná autorizovaná skúšobňa.

§ 10
Technické kontroly plynového zariadenia

(1) Plynové zariadenie sa musí po jeho namontovaní do vozidla a po každej jeho oprave alebo rekonštrukcii podrobiť technickej kontrole. Pri vozidlách v prevádzke sa musí zabezpečiť pravidelná technická kontrola plynového zariadenia, a to vždy najneskôr do jedného roka od

predchádzajúcej kontroly a ďalej vtedy, ak bolo vozidlo dlhšie ako tri mesiace mimo prevádzky. Technické kontroly sa vykonávajú podľa technologického postupu určeného výrobcom plynového zariadenia; súčasťou technickej kontroly je vždy skúška tesnosti a pevnosti.

(2) Na vykonávanie technických kontrol je oprávnený výrobca plynového zariadenia alebo firma, ktorá vykonala jeho zabudovanie do vozidla. Prevádzkovateľ vozidla poháňaného stlačeným plynom vedie o technických kontrolách evidenciu. Pre periodické skúšky tlakových nádob plynového zariadenia platia osobitné predpisy.[12])

§ 11
Údržba plynového zariadenia

Údržba plynového zariadenia sa vykonáva podľa návodu jeho výrobcu.

§ 12
Technická nespôsobilosť plynového zariadenia

(1) Pri zistení závady plynového zariadenia sa musí pohon stlačeným plynom ihneď vyradiť z prevádzky.

(2) Za závady podľa odseku 1 sa pokladajú najmä:

a) unikanie plynu z ktorejkoľvek časti plynového zariadenia a porucha odvetrávacieho systému,

b) trvalé odpúšťanie plynu poistnými ventilmi,

c) trhlina alebo poškodenie, ktoré by mohli spôsobiť unikanie plynu,

d) porucha redukčného zariadenia, regulátora tlaku, zamiešavača, tlakomeru, uzavieracích ventilov a upevnenia nádob,

e) ak dochádza k prietoku plynu do zmiešavača pri vypnutom motore,

f) prekročenie prípustných limitov škodlivých exhalácií vo výfukových plynoch.

(3) Pohon stlačeným plynom sa musí vyradiť z prevádzky aj vtedy, ak sa nevykoná periodická skúška tlakových nádob alebo technická kontrola plynového zariadenia v predpísanej lehote.

TRETIA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

§ 13
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. februárom 1991.

Minister:

Ing. Nezval v. r.

1) Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách.

2) § 78 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb.

3) ČSN 018014 Tabuľky na označovanie priestorov s tlakovými nádobami na plyny.

4) § 83 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 145/1956 Ú. l. (Ú. v.) o premávke na cestách.

5) § 39 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb.

6) § 77 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 145/1956 Ú. l. (Ú. v.).

7) § 3 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb.
§ 75 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 145/1956 Ú. l. (Ú. v.).
§ 77 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 145/1956 Ú. l. (Ú. v.).

8) Vyhláška Českého úradu bezpečnosti práce a Českého banského úradu č. 18/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené tlakové zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 97/1982 Zb.
Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 23/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené tlakové zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 84/1982 Zb.
ČSN 07 8304 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Prevádzkové pravidlá.
ČSN 07 8305 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Technické pravidlá.

9) ČSN 63 5384 Hadice. Hadice na benzíny a oleje.
Pracovný pretlak statický 1,0 MPa.
ČSN 63 5387 Hadice. Hadice na oleje.
Pracovný pretlak statický 0,3 MPa.
ČSN 63 5388 Hadice. Hadice na oleje.
Pracovný pretlak statický 0,5 MPa až 2,0 MPa.

10) ČSN 13 7656 Strojárske skrutkovanie. Zárezné krúžky.
Konštrukcia a základné rozmery (obsahuje ST SEV 2635-80).
ČSN 13 7658 Strojárske skrutkovanie. Tesniace kuželíky.
Konštrukcia a základné rozmery (obsahuje ST SEV 2636-80).

11) § 4 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb.

12) ČSN 07 8305 Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Technické pravidlá.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.